

Міністерство освіти і науки
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока О.Г.
Набока О.Г.
«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ»**

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Трубник І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

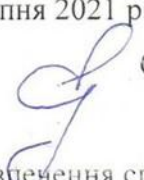
Панасенко Е. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Співак Я. О., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

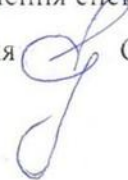
Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р. протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Дисципліна широкого вибору	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	3-й	3-й
	Семестр	
	6-й	6-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи студента – 4	24 год.	4 год.
	Практичні	
	24 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	42 год.	80 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціально-психологічний тренінг» є формування готовності до організації та проведення соціально-психологічного тренінгу; розвиток професійно значущих рис, якостей, здатностей.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю
з навчальної дисципліни «Соціально-психологічний тренінг»**

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців дотримуючись принципів навчання дорослої аудиторії.</p> <p>Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців застосовуючи навички керівництва групою.</p> <p>Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей спираючись на досвід, отриманий під час участі у тренінгах особистісного росту та ін.</p> <p>Здійснювати консультативну та профорієнтаційну роботу на засадах психолого-педагогічної науки та застосовуючи softskills-навички, сформовані в процесі соціально-психологічних тренінгів.</p> <p>Здійснювати профілактичну та реабілітаційну роботу з різними категоріями населення застосовуючи техніки тренінгової роботи (міні-лекції, історії та розповіді, групові дискусії, мозковий штурм, техніки колективного навчання,</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, кейс-метод, створення ситуацій зацікавленості, ігрові вправи, тренінгові вправи, соціально-психологічний тренінг, соціально-педагогічний тренінг, метод інтерв'ю, самостійна робота.</p>	<p>Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, тестування, метод самоконтролю.</p>

рольові ігри, ділові ігри тощо).		
----------------------------------	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Теоретичні засади дисципліни «Соціально-психологічний тренінг»	7	2	2	3	7		-	7
Тема 2. Основні концептуальні підходи до організації соціально-психологічного тренінгу на сучасному етапі розвитку психологічної науки	8	2	2	4	9	2	-	7
Тема 3. Історія виникнення групового соціально-психологічного навчання і його переваги перед індивідуальним навчанням	7	2	2	3	7	-	-	7
Тема 4. Види та класифікації тренінгів	8	2	2	4	7	-	-	7
Тема 5. Структура та основні положення тренінгового заняття	8	2	2	4	9	2	-	7
Тема 6. Методичні характеристики тренінгового заняття	8	2	2	4	9	-	2	7
Тема 7. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття	8	2	2	4	7	-	-	7
Тема 8. Професійні та особистісні якості тренера	8	2	2	4	7	-	-	7
Тема 9. Методика організації групової взаємодії	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 10. Методика розробки плану	10	4	2	4	10	-	2	8

проведення соціально-психологічного тренінгу								
Тема 11. Техніки, вправи та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі	10	2	4	4	10		2	8
Усього:	90	24	24	42	90	4	6	80

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Історичні передумови виникнення СПТ	2	-
2	Соціально-психологічний тренінг як метод практичної психології	2	2
3	Психологічні особливості соціально-психологічного тренінгу	2	-
4	Загальні тренінгові методи. Основні етапи розвитку групи та роль ведучого	2	-
5	Класифікація та основні види тренінгових груп. Т-групи та групи зустрічей	2	2
6	Основні методи соціально-психологічного тренінгу	2	-
7	Основні принципи реалізації тренінгових методів. Групова динаміка і її роль в процесі тренінгової роботи	2	-
8	Проблема планування та розробки тренінгової програми	2	-
9	Основні принципи створення тренінгових вправ	2	-
10	Організація проведення соціально-психологічних тренінгів	4	-
11	Методика проведення соціально-психологічних тренінгів	2	-
	Усього:	24	4

4.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п		Денна	Заочна
1	Соціально-психологічний тренінг як метод практичної психології	2	-
2	Проблема підготовки ведучих тренінгової групи	2	-
3	Рольовий репертуар ведучого тренінгової групи	2	-
4	Проведення соціально-психологічних тренінгів	2	-
5	Основні методи соціально-психологічного тренінгу. Метод дискусії	2	-
6	Основні методи соціально-психологічного тренінгу. Ігрові методи	2	2
7	Основні методи соціально-психологічного тренінгу. Методи, засновані на невербальній активності учасників	2	-
8	Особливості групової динаміки в процесі тренінгової роботи	2	-
9	Особливості роботи груп СПТ на різних стадіях розвитку групи	2	-
10	Ефективна тренінгова програма: правила та особливості складання	2	2
11	Проведення соціально-психологічних тренінгів	4	2
	Усього:	24	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Теоретичні засади дисципліни «Соціально-психологічний тренінг»	2	7
2	Основні концептуальні підходи до організації	4	7

	соціально-психологічного тренінгу на сучасному етапі розвитку психологічної науки		
3	Історія виникнення групового соціально-психологічного навчання і його переваги перед індивідуальним навчанням	4	7
4	Види та класифікації тренінгів	4	7
5	Структура та основні положення тренінгового заняття	4	7
6	Методичні характеристики тренінгового заняття	4	7
7	Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття	4	7
8	Професійні та особистісні якості тренера	4	7
9	Методика організації групової взаємодії	4	7
10	Методика розробки плану проведення соціально-психологічного тренінгу	4	7
11	Техніки, вправи та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі	4	10
	Усього	42	80

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для здобувачів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

3 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2 бал - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

0,5-1 бал - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 52 б. (денна форма навчання) та 89 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	

89 – 75 балів	добре	зараховано
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу.

На останньому аудиторному занятті викладач зобов'язаний оголосити здобувачам вищої освіти відкрито (у присутності групи) накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти.

Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Підсумкове оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни у формі заліку здійснює викладач, який проводив практичні заняття в академічній групі. Відомість успішності видається викладачеві в деканаті в день останнього аудиторного (практичного та/або лабораторного) заняття в групі і має бути закрыта на останній день перед початком екзаменаційної сесії.

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами
за результатами поточного контролю (денна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1	1	0,5	3	0,5	4	1
T 2	1	0,5	3	0,5	4	1
T 3	1	0,5	3	0,5	4	1
T 4	1	0,5	3	0,5	6	2
T 5	1	0,5	3	0,5	4	1
T 6	1	0,5	3	0,5	4	1
T 7	1	0,5	3	0,5	5	1
T 8	1	0,5	3	0,5	5	1
T 9	1	0,5	3	0,5	5	1
T 10	2	1	3	0,5	5	1
T 11	1	0,5	6	1	6	2
Разом	12	6	36	6	52	13

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами
за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min

T 1	-	-	-	-	8	1
T 2	1	0,5	-	-	8	1
T 3	-	-	-	-	8	1
T 4	-	-	-	-	8	1
T 5	1	0,5	-	-	8	1
T 6	-	-	3	1	8	1
T 7	-	-	-	-	8	1
T 8	-	-	-	-	8	1
T 9	-	-	-	-	8	1
T 10	-	-	3	1	8	1
T 11	-	-	3	1	9	2
Разом	2	1	9	3	89	12

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, реферати, презентації результатів виконаних завдань, студентські презентації, підготовка та проведення соціально-психологічних тренінгів, інші види індивідуальних та групових завдань.

7.

Рекомендована література

Основна:

1. Балахтар В. В. Тренінг як технологія формування готовності особистості професіонала до роботи у соціальних службах. *Транснаціональний розвиток освіти та медицини: історія, теорія, практика, інновації*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (23-24 листопада 2017 р.). Тернопіль, С.13-15.
2. Методичні вказівки до практичних і самостійних робіт з дисципліни «Основи соціально-психологічного тренінгу» / укладач Л. О. Колісник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 53 с.

3. Соціально-психологічний тренінг: курс лекцій / упоряд. І. В. Трубник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 98 с.
4. Тренінги в соціальній роботі: теорія, організаційні засади, методика проведення: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; уклад.: Наталія Куб'як, Тетяна Шоліна. 2-ге вид., перероб. і допов. Чернівці : ЧНУ, 2018. 159 с.

Допоміжна:

1. Калюжна І. П. Особливості профорієнтаційного тренінгу для старшокласників. *Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики*. Матеріали III Всеукраїнської наукової конференції. 25-26 травня 2018 р., м. Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро: СПД «Охотник», 2018. С. 252
2. Комплексна програма соціально-психологічного тренінгу «Нове покоління», орієнтована на профілактику та корекцію проявів некерованої агресивності та насилля в шкільному середовищі / укл. Гончарова-Чагор А. О. Чернівці, 2017. 19 с.
3. Ткачук Т. Л. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Методика психологічних тренінгів у системі держуправління». Київ, 2018. 22 с.
4. Трубник І. В. Соціально-психологічний тренінг як засіб розвитку комунікативних здібностей майбутніх фахівців соціальної сфери. *Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2021. № 1.
5. Трубник І. В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери засобами соціально-психологічного тренінгу. *Наукові студії: зб. наук. праць*. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Практична психологія: від фундаментальних досліджень до інновацій» (23 листопада 2018 р.) / [За заг. ред. Е. А. Панасенко]. Слов'янськ: Видавництво «Друкарський дім», 2018. Вип. 4. С. 200-204.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Драб Я. М. Програма психологічної підготовки та рівні готовності персоналу підприємства до аварійних умов діяльності // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Режим доступу: www.nbu.gov.ua/e-journals/Vnadps/_3/12dymaud.pdf.

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1113>